

and the child) is realized in the form of the addressee's corresponding reaction. In the English-language children's poetic discourse addressing is determined as the category of interaction of the poet and the child. In the paper, it is revealed that the addresser's speech behaviour adapts to the parameters of the addressee's linguistic personality, his/her thesaurus, psycho-emotional features, motives, interests and expectations. In the English-language children's poetic discourse the child's features condition author's speech, which is constructed with considering of the peculiarities of the child's perception and understanding. In the article, linguistic means are characterised. They represent the addresser's desire to get closer to the addressee, to involve in the common communicative space. Based on the analysis, the most widespread means are revealed. Among them, there are direct and indirect speech, blocks «question-answer». They are identified as markers, which imitate the dialogue of the addresser with the addressee, activate the feedback, and stimulate the corresponding reaction. The ways of personification and the elements of anthropomorphism are described in this paper. They help to design the reality of the addressee's existence. It is determined that the factor of addressing has the important role in the English-language children's poetic discourse, because the poems are devoted to children, they are created specifically for little researchers of the world.

Key words: addresser, addressee, addressing, poetic discourse, English-language children's poetic discourse, poet, child, children, linguistic means.

УДК 811.111'4'373.23-053.6/.67 (045)

Анастасія Пожар

НОМІНАТИВНІ ОДИНИЦІ ПОЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ «ПІДЛІТКОВИЙ ВІК» І «МОЛОДІСТЬ» В АНГЛОМОВНОМУ ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ

У статті висвітлено становлення корпусу основних номінативних одиниць, що належать до понять «підлітковий вік» і «молодість», які використовуються для позначення понять «*teens*» і «*youth*» в англomовному художньому дискурсі. Особливу увагу приділено визначенню понять «підлітковий вік» і «молодість», їхнім структурам та складу. Проаналізовано основні ядерні та периферійні одиниці, що називають осіб підліткового та молодого віку. Проведено словотворчий аналіз лексем, що позначають поняття «підлітковий вік» і «молодість». Звернуто увагу на те, що, попри широке вивчення поняття «вік», комплексному прагматичному вивченню номінативні одиниці позначення понять «підлітковий вік» і «молодість» за лексико-семантичним принципом в англomовному художньому дискурсі ще не підлягали. Окреслено основні дослідження з проблеми позначення понять «підлітковий вік» і «молодість» в англomовному художньому дискурсі. Запропонована детальна характеристика робіт авторів, які досліджували поняття «вік людини». Визначена актуальність обраної теми, яка зумовлена загальною тенденцією сучасних лінгвістичних студій у межах когнітивно-дискурсивної парадигми на об'єктивне встановлення корпусу номінативних одиниць позначення понять «підлітковий вік» і «молодість» в англійській мові. Схарактеризовано матеріал дослідження, який був дібраний з лексикографічних джерел, а також дібрані шляхом суцільної вибірки з художніх творів дискурсивних фрагментів, які позначають вікові періоди персонажа. Визначено, що поняття «підлітковий вік» має субстантивний характер. Його центром є лексема «*teenager*», яка називає особу підліткового віку обох статей, а поняття «молодість» має адективний характер, його центром є прикметник «*young*», яке номінує особу молодого віку.

Ключові слова: поняття «вік людини», поняття «підлітковий вік», поняття «молодість», лексичні засоби позначення віку персонажа, ядерні та периферійні одиниці, англomовний художній дискурс.

Постановка наукової проблеми та її значення. Робота присвячується опису основних номінативних одиниць на позначення понять «підлітковий вік» і «молодість» за лексико-семантичним принципом в англomовному художньому дискурсі. Поняття «вік» досліджується нами в нерозривному зв'язку з людиною, оскільки саме людина, в першу чергу, асоціюється з поняттям «вік». Вік має безпосередній стосунок до людини і є однією з найбільш важливих її характеристик. Отже, поняття «вік» є обов'язковим компонентом будь-якої людської культури взагалі і англomовної культури зокрема. Попри увагу дослідників до поняття «вік», комплексному прагматичному вивченню номінативні одиниці на позначення понять «підлітковий вік» і «молодість» за лексико-семантичним принципом в англomовному художньому дискурсі ще не підлягали.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Сучасна лінгвістика останніх десятиліть уже виявила значний інтерес до вивчення семантики, структури лексико-семантичної групи «вік людини» на

матеріалі різних мов. Так, одним із перших дослідників, що звернулися до вивчення лексичних одиниць на позначення поняття «підлітковий вік», був Р. І. Хашимов [6]. В. І. Матвєєв вибудував складне лексико-семантичне поле «вік людини» на матеріалі російської, української та англійської мов [4]. Л. Т. Костіна дослідила групи прикметників на означення вікових характеристик в сучасній англійській мові [3]. Розвиток і конкретизація численних питань, пов'язаних з лінгвістичним вивченням номінацій із значенням «вік людини» знаходить своє характерне вираження в з'ясуванні походження окремих назв та характеристики певних лексико-семантичних полів [1; 3; 4; 6]. Лінгвістичній інтерпретації й аналізу підлягає як уся категорія «вік людини» (О. В. Бахмет, Н. В. Крючкова, М. Г. Лебедько), так і окремі її аспекти (О. А. Погораєва, К. В. Рахіліна, О. Є. Філімонова та ін.).

Мета і завдання статті. Актуальність обраної теми зумовлена загальною тенденцією сучасних лінгвістичних студій у межах когнітивно-дискурсивної парадигми на об'єктивне встановлення корпусу номінативних одиниць позначення понять «підлітковий вік» і «молодість» в англійській мові. **Мета статті** – висвітлити основні одиниці на позначення понять «підлітковий вік» і «молодість» за лексико-семантичним принципом і встановити корпус номінативних одиниць, які використовуються для позначення понять «*teens*» і «*youth*» в англійському художньому дискурсі. **Матеріалом** дослідження є дібрані з лексикографічних джерел номінативні одиниці, що позначають поняття «підлітковий вік» / «*teens*» і «молодість» / «*youth*» та дібрані шляхом суцільної вибірки з художніх творів дискурсивні фрагменти, які позначають ці вікові періоди персонажа.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Поняття «підлітковий вік» розглядається як сукупність англійських понять *adolescence* і *teenage age* (*teens*) і визначається як період, що займає інтервал життя людини від 13 до 19 років і є періодом розвитку дитини в молоду людину [1, с. 88]. Одиницею, що представляє основу поняття, є *teenage age* (*teens*). Частина одиниць представлена простими словами (*youth*), похідними (*adolescence*, *teenage*) і складними (*half-grown*). Іншу частину утворюють словосполучення (*school days*, *not dry behind the ears*).

Таким чином, одиницями, які актуалізують поняття «підлітковий вік» / «*teens*», є: (1) абстрактні іменники, які називають сам віковий етап; (2) іменники, що позначають особу на певному віковому етапі (*adolescence*, *immaturity*, *teenager*, *youth*, *juvenile*, *teen*; (3) прикметники (*adolescent*, *juvenile*, *teenage*, *half-grown*).

Словосполучення, що представляють поняття *teenage age*, в змістовому і формальному плані слід розділити на дві групи. До першої належать ті словосполучення, які номінують поняття «підлітковий вік». Це одиниці структурно і семантично подільні (*teenage age*, *awkward age*, *school days*, *one's teens*, *age of puberty*). Головним компонентом виділених словосполучень є іменник, тому всі словосполучення цього типу можна віднести до субстантивних. Друга група містить одне фразеологічне словосполучення, яке дає характеристику індивідам описуваного вікового етапу (*not dry behind the ears*).

До осіб підліткового віку належать особи у віці між статевим дозріванням і дорослістю з 12 до 21–25 років і мають назву *adolescent* [4, с. 85]. Синонімічним до *adolescent* виступає *juvenile*, що має основні значення «юнак, молодий чоловік»: *Yes, yes, yes! Cried the juveniles, both ladies and gentlemen ...* (Ch.Bronte). На відміну від *adolescent*, *juvenile* зазвичай позначає молодих осіб (юнаків). Про факт неповної синонімічності *juvenile* і *adolescent* свідчать, як зазначає В. І. Жельвіс, і їх протиставлення: *Nine adolescents, six juveniles and four adults were taken into court yesterday* [2, с. 27].

Найменування *teenager* означає особу у віці від 13 до 19 років включно без диференціації за статтю. Однак подібне закріплення поняття, іменованого *teenager*, засноване також на ряді важливих екстралінгвістичних факторів, а не викликане тільки чисто мовними причинами. Як зазначає В. З. Панфілов, «мова не може здійснювати вирішальний вплив ні на характер людського мислення, ні на результати пізнавальної діяльності» [5, с. 35].

Іменники *adolescent*, *juvenile*, *teenager* мають значення «підліток, юнак або дівчина». При цьому найменування *teenager* частіше використовується для позначення підлітка, що пояснюється його дещо меншим віковим діапазоном, ніж у *adolescent* і *juvenile*; рідко вживаний іменник

juvenile зазвичай виступає синонімом словосполучення *young man* і практично не вживається для позначення дівчат.

Словотворчому аналізу піддалися одиниці, розподілені за двома частинами мови: іменники та прикметники. Абстрактні іменники на означення досліджуваного поняття за своєю природою є тільки похідними (*adolescence, juvenescence, immaturity, puberty, pubescence, inferiority*). Іменники, що позначають особу на даному віковому етапі, є як первинними (*youth, teen, lad, juvenile*), так і похідними утвореннями (*teenager, adolescent*). Основою для появи похідних іменників служать як самі іменники, так і прикметники. Залежно від афікса, за допомогою якого утворюється той чи інший іменник поняття «підлітковий вік», можна виділити кілька груп іменників:

Афіксація іменників поняття «підлітковий вік»: *-ence: adolescence, juvenescence, -ity: juvenility, juniority, immaturity*. Афіксація іменників, що позначають особу «підлітковий вік»: *-er: teenager; -ent: adolescent*.

Список одиниць поняття «підлітковий вік», представлених прикметниками, включає: (1) прості прикметники (*juvenile*); (2) похідні прикметники (*-ent: adolescent; -less: beardless; -ine: infantine*); (3) прикметники дієприкметникового походження і складні прикметники, що складаються з двох основ (*half-grown*).

В лексико-тематичній групі «підлітковий вік» представлені три лексико-семантичні групи (ЛСГ). В першу ЛСГ входять іменники і номінативні словосполучення з гіперсемою – «позначення підліткового віку». До ядерних одиниць входять абстрактні номінанти на означення підліткового віку: *teenage age, adolescence*. Список периферійних одиниць включає називання підліткового віку, які деталізують значення базових лексем. До них належать слова, що містять додаткові семи в структурі свого значення (*teens, juvenility, juniority*) і субстантивні словосполучення (*teenage age, awkward age, school days*).

Друга ЛСГ складається з іменників і словосполучень із гіперсемою «позначення особи підліткового віку». Ядерні одиниці: *teenager, adolescent, youth*. Периферійні одиниці включають слова на позначення особи чоловічої статі (*bantling, stripling*) та позначення осіб обох статей (*juvenile, teen*).

Третя ЛСГ представлена прикметниками з гіперсемою «вказівка на ознаку особи підліткового віку». Ядерними одиницями групи є такі: *teenage, adolescent*. Периферійні одиниці деталізують ядерні одиниці, актуалізуючи гіпосему «характеристика особи підліткового віку» (*juvenile, juvenescent, half-grown*). До цієї групи також входить фразеологічне сполучення з ад'єктивних центром *not dry behind the ears*.

Поняття «**молодість**» / «*youth*» позначає період між «дитинством» і «дорослістю», зміст поняття також може охоплювати відрізок часу до віку середніх років. Найбільш точним визначенням поняття *youth* є – етап життя людини, який охоплює період після підліткового віку і триває до середнього віку [1, с. 92; 4, с. 100]. Молодість займає період життя людини від двадцяти до сорока років. Звичайно, зазначені вікові рамки досить умовні з огляду на те, що поняття «вік» не є чітко-структурованою ментальною сутністю, а являє собою континуум, в якому сусідні зони перетинаються і накладаються одна на одну. Одиницями, що актуалізують поняття *молодість* / *youth*, виявилися (1) абстрактні іменники і словосполучення з цими іменниками, (2) іменники, що позначають особу в цьому віковому інтервалі: (а) *breshness, youthfulness*; (б) *young person, young man, fellow, younker, young woman, flapper*, (3) прикметники *young, flowering*.

Словосполучення, що репрезентують аналізоване поняття, є як вільними так і фразеологічними. Вільні словосполучення в змістовому плані слід розбити на три групи. До першої ми відносимо ті словосполучення, які номінують поняття «молодість». Це одиниці структурно і семантично подільні (*springtime of life, heyday of youth, happy days, tender age / years*). Друга група містить словосполучення також структурно і семантично подільні, які позначають людей аналізованого вікового періоду (*young blood, rising generation*). Перераховані словосполучення мають субстантивну природу. Дієслівне словосполучення *to be / come of age* експлікує значення «стати повнолітнім». Ідіоматичні одиниці, які називають аналізоване поняття, виражені одиницями *May of life, flower of life*. Фразеологічна одиниця *to sow one's wild oats* вказує на характер проведення часу в молодості (*live foolishly when young*).

Словотворчому аналізу підлягали іменні лексеми – іменники і прикметники. Іменники досліджуваного поняття за своєю природою є як похідними, так і первинними утвореннями (*fellow, skirt, doll, chick, youth*). Всі похідні одиниці утворені за допомогою афіксації. Основою для деривації похідних іменників служать як самі іменники, так і прикметники та дієслова. Залежно від афікса, за допомогою якого утворений той чи інший іменник, в групі іменників можна виділити кілька груп: *-ness: freshness, youthfulness; -er: younker, flapper; -y: missy*. Прикметники поняття «молодість» представлені простими прикметниками *young i nubile*, а також прикметником дієприкметникового походження *flowering*.

У лексико-тематичній групі «молодість» виділяється три лексико-семантичні групи (ЛСГ). Перша ЛСГ складається з іменників і субстантивних словосполучень з гіперсемою «позначення молодості». До ядерних одиниць належать абстрактні: *youth, youthfulness*. Список периферійних одиниць включає позначення молодості, які деталізують семантику базових лексем. До них входять, головним чином, субстантивні словосполучення, а також ті, що містять додаткові семи в структурі свого значення (*freshness; springtime of life, happy days*). Ідіоматичні одиниці *May of life, flower of life* теж складають периферію розглянутої ЛСГ.

Друга ЛСГ – іменники та словосполучення з гіперсемою «позначення особи молодого віку». Ядерні одиниці є такі: *young man, young woman, young person, the youth*. Периферійні одиниці деталізують одиниці першої групи, актуалізуючи якусь гіпосему підгрупи. Гіпосема 1: «позначення особи чоловічої статі» (*younker, whippersnapper*). Гіпосема 2: «позначення, особи жіночої статі» (*skirt, doll, chick, flapper*).

Третя ЛСГ представлена прикметниками з гіперсемою «вказівка на ознаку особи молодого віку». Ядерною одиницею групи є одиниця нейтрального стилю: *young*. Периферійні одиниці деталізують ядерні одиниці, актуалізуючи гіпосему «характеристики особи молодого віку» (*flowering, nubile*), які включають фізіологічну характеристику і характеристику зовнішності.

Існують так звані концептуальні зони перетину понять, пов'язаних з віком людини. Згідно з даними тезаурусів і синонімічних словників англійської мови поняття «дитинство» / «*childhood*» і «підлітковий вік» / «*teens*» є включеними до поняття «молодість» / «*youth*», тобто поняття «молодість» – це загальне поняття, яке включає поняття дитинства і підліткового віку. Як наслідок цього, одиниці, що репрезентують поняття, часто збігаються. Це означає, що вони можуть входити до лексико-семантичної групи різних тематичних груп.

Крім цього, поняття «вік» не є чітко структурованою ментальною сутністю, а являє собою континуум, в якому сусідні зони перетинаються і накладаються одна на одну. Можливими зонами перетину стають, по-перше, «дитинство» і «підлітковий вік», по-друге, «підлітковий вік» і «юність» і, по-третє, «дитинство», «підлітковий вік» і «юність». Одиниці поняття одночасно входять в ту чи іншу концептуальну зону перетину (або в різні тематичні групи лексико-семантичного поля «вік»).

Концептуальна зона перетину поняття «підлітковий вік» і «молодість» представлена іменниками, які номінують це поняття (*greenness, spring, springtide, springtime*) і позначають особу жіночої, чоловічої або обох статей (*wench, hopeful, minx, bud*), а також прикметником *youthful*.

Віднесення лексеми *junior* до тієї чи іншої концептосфери ускладнене тим, що вказана одиниця має певну культурну специфіку в британській і американській мовних картинах світу. Якщо в британському варіанті англійської мови одиниця позначає дитину 7-11 років, яка ходить до початкової школи (*a child who goes to a junior school*), то в американському варіанті ця лексема швидше представляє поняття підліткового віку, так як номінує особу на останньому році навчання в середній школі, а це вік 16-17 років.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. З усього сказаного можна зробити висновок, що поняття «підлітковий вік» має субстантивний характер і базується на значенні «особа підліткового віку». Центром поняття «підлітковий вік» є лексема *teenager*, яка вказує на особу підліткового віку обох статей. Поняття «молодість» представлене, головним чином, іменниками, прикметниками, субстантивними словосполученнями, а також має ад'єктивний характер. Центром поняття «молодість» є прикметник *young*, який вказує на особу молодого віку. Нез'ясованість питань, пов'язаних із формами і шляхами набуття вербальними і невербальними засобами позначення понять «підлітковий вік» і «молодість» життя персонажа необхідної

прагматичної значущості в англomовному художньому дискурсі, є перспективним напрямом для подальших студій і здійснення їх комплексного лінгвoseміотичного та прагмалінгвістичного дослідження з позицій дискурсивно-прагматичного підходу.

Джерела та література

1. Авдеева О. А. Средства выражения концепта «возраст» в английском языке : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04 / О. А. Авдеева. – Санкт-Петербург, 2007. – 220 с.
2. Жельвис В. И. Взаимоотношение слов и понятий *adolescent (adolescence)* и *teenager (teenager)* в свете гипотезы лингвистической относительности. – В кн.: Вопросы социолингвистической языковой нормы. – Ярославль, 1981. – С. 20–27.
3. Костина Л. Т. Исследование группы прилагательных возраста в современном английском языке : дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.04 / Л. Т. Костина. – Москва, 1978. – 250 с.
4. Матвеев В. И. Структура семантического поля возраста человека (на материале русского, украинского и английского языков) : дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.19 / В. И. Матвеев. – Киев, 1984. – 276 с.
5. Панфилов В. З. Философские проблемы языкознания. – М. : Наука, 1977. – 287 с.
6. Хашимов Р. И. К вопросу о формировании русской возрастной лексики (историческое формирование и современное функционирование возрастных наименований несовершеннолетних детей) : дис. ... канд. филол. наук / Р. И. Хашимов. – М., 1973. – 200 с.
7. Brontë Ch. *Jane Eyre*. – М. : Foreign Publ. House, 1953. – 575 p.

References

1. Avdeeva, Olga. 2007. "Sredstva vyrazheniia kontsepta «vozrast» v angliiskom yazyke". PhD diss., The Herzen State Pedagogical University of Russia.
2. Zhelvis, Vladimir. 1981. "Vzaimootnoshenie slov i poniatii *adolescent (adolescence)* i *teenager (teenager)* v svete gipotezy lingvisticheskoi otноситel'nosti". *Questions of sociolinguistic linguistic norm*, 20–27. Yaroslavl.
3. Kostina, Liudmila. 1978. "Issledovanie gruppy prilagatelnykh vozzrasta v sovremennom angliiskom yazyke". PhD diss., Moscow state pedagogical university.
4. Matveyev, Vladimir. 1984. "Struktura semanticheskogo polia vozzrasta cheloveka (na materiale russkogo, ukrainskogo i angliiskogo yazykov)". PhD diss., Institute of linguistics named after. O. O. Potebnia.
5. Panfilov, Vladimir. 1977. *Filosofskie problemy yazykoznanii*. Moscow: Science.
6. Khashimov, Rahim. 1978. "K voprosu o formirovanii russkoi vozzrastnoi leksiki (istoricheskoe formirovanie i sovremennoe funktsionirovanie vozzrastnykh naimenovaniy nesovershennoletnikh detey)". PhD diss., Moscow state university named after M. V. Lomonosov.
7. Brontë, Charlotte. 1953. *Jane Eyre*. Harmondsworth, England: Penguin Books.

Пожар Анастасия. Номинативные единицы обозначения понятий «подростковый возраст» и «молодость» в англоязычном художественном дискурсе. В статье освещено становление корпуса основных номинативных единиц, принадлежащих к понятиям «подростковый возраст» и «молодость», которые используются для обозначения понятий «*teens*» и «*youth*» в англоязычном художественном дискурсе. Особое внимание уделено определению понятий «подростковый возраст» и «молодость», их структурам и составу. Проанализированы основные ядерные и периферийные единицы, обозначающие лиц подросткового и молодого возраста. Проведён словообразовательный анализ лексем, обозначающих понятия «подростковый возраст» и «молодость». Обращено внимание на то, что несмотря на широкое изучение понятия «возраст», комплексному прагматическому изучению номинативные единицы обозначения понятий «подростковый возраст» и «молодость» по лексико-семантическому принципу в англоязычном художественном дискурсе ещё не подлежали. Определены основные исследования по проблеме обозначения понятий «подростковый возраст» и «молодость» в англоязычном художественном дискурсе. Дана подробная характеристика работ авторов, которые исследовали понятие «возраст человека». Определена актуальность выбранной темы, которая обусловлена общей тенденцией современных лингвистических исследований в рамках когнитивно-дискурсивной парадигмы на объективное установление корпуса номинативных единиц обозначения понятий «подростковый возраст» и «молодость» в английском языке. Охарактеризован материал исследования, который был отобран из лексикографических источников, а также отобранные путём сплошной выборки из произведений дискурсивные фрагменты, которые обозначают возрастные периоды персонажа. Определено, что понятие «подростковый возраст» имеет субстантивный характер. Его центром является лексема «*teenager*», которая обозначает «лицо подросткового возраста» обоих полов, а понятие «молодость» имеет адъективный характер, его центром является прилагательное «*young*», которое обозначает «лицо молодого возраста».

Ключевые слова: понятие «возраст человека», понятие «подростковый возраст», понятие «молодость», лексические средства обозначения возраста персонажа, ядерные и периферийные единицы, англоязычный художественный дискурс.

Pozhar Anastasiia. The Nominative Labels for Indicating the Notions of “Teens” and “Youth” in English Fictional Discourse. The article deals with the formation of the body of the main nominative labels belonging to the notions of “teens” and “youth”, which are used for indicating the notions of “teens” and “youth” in English fictional discourse. Particular

attention has been devoted to the definition of the notions of “teens” and “youth”, their structures and composition. The basic nuclear and peripheral units, which designate teenagers and young people, have been analyzed. A word-building analysis of the lexemes denoting the notions of “teens” and “youth” has been carried out. Attention has been devoted to the fact that, despite the broad study of the “person’s age” notion, the complex pragmatic study of nominative labels for indicating the notions of “teens” and “youth”, according to the lexical-semantic principle in English fictional discourse has not been done yet. The main researches on the problem of designating the notions of “teens” and “youth”, in English fictional discourse are described, and a detailed description of the authors’ works who examined the “person’s age” notion has been given. The relevance of the chosen theme determined by the general tendency of modern linguistic studies within the cognitive-discursive paradigm to objectively establish the body of nominative labels for indicating the notions of “teens” and “youth” in English. The research material, which was selected from the lexicographic sources, was also characterized, and discursive fragments, which refer to the age of the character, were selected from English books. It has been determined that the notion of “teens” is of a substantive nature, its center is the lexeme “*teenager*”, which denotes a person in one’s teens of both sexes, and the notion of “youth” has an adjective character, its center is the adjective “*young*”, which denotes a person of young age.

Key words: the “person’s age” notion, the notion of “teens”, the notion of “youth”, lexical means of identifying a person’s age, nuclear and peripheral units, English fictional discourse.

УДК 811.111’367:17.022.1:821.111(73)

Елена Пожарицкая

ДИСКУРС-ОРГАНИЗАЦИЯ АНГЛОЯЗЫЧНЫХ КОМИКСОВ

Автор понимает комиксы как специальный вид дискурса, построенный как единство различных знаковых систем, объединенных общей функцией. Это вид мультимодальной коммуникации, который существует как особая квазилитературная форма, транслирующая читателю готовые изображения и, таким образом, способствующая экономии ментальных усилий как нарратора, так и читателя при передаче и потреблении информации. Автор детально рассматривает построение комиксов как уникальной формы литературной коммуникации, в которой воздействие на читателя достигается с помощью многоуровневого иерархического коммуникативного конструкта. В работе также определены функциональные роли базовых элементов синтезированной семиотической системы комиксов.

В процессе работы были сделаны следующие выводы. Особенность комиксов как особого вида дискурса лежит в занимаемой ими пограничной позиции на пересечении устного, литературного и газетного дискурсов и сопряженности с графическим рисунком. Последний функционирует не просто в качестве иллюстративного материала, но служит полноценным носителем информации и обладает высокой силой эмоционального воздействия на читательскую аудиторию. Автор приводит отличительные особенности комиксов, как, например, их актуальность, социальную проблематику и специфическое языковое представление сообщения, часто зависимое от пространства, занимаемого комиксом. Невербальные элементы комиксов представлены графическими элементами, функция которых – служить фоном для происходящего сюжетного действия и пояснять речевые ситуации, где это необходимо, таким образом компенсируя то небольшое количество нарратива, которое представлено в подписях панелей. Комиксы также демонстрируют параграфику, например, капитализацию, применение различных шрифтов и их размеров. Застывшая динамика рисунков комиксов в комплексе со словесным сообщением вызывают у передаваемой информации аттрактивно-экспрессивный эффект.

В результате проведенного анализа сделан вывод о комиксах как специфическом виде литературы, который занимает промежуточную позицию среди таких коммуникативных форм, как роман, фильм и видеоигры. Последние, в отличие от комиксов, сразу задающих читателю перспективу и общий вектор повествования, предоставляют игроку иллюзорную возможность свободного выбора.

Ключевые слова: комикс, нарратив, персонажный диалог, вербальные и невербальные элементы комиксов, параграфика комиксов, картинка, дискурс.

*You either die a hero, or you live long enough
to see yourself become the villain.*

Batman

Постановка научной проблемы и её значение. В настоящем исследовании рассматривается проблема интермедальности в информативном пространстве англоязычных комиксов как особого вида мультимодального дискурса. В англоязычной лингвистике и культурологии комиксы рассматриваются параллельно с мультфильмами, причем сам термин